

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

Cap. II. Humilitatem cæterarum virtutum esse fundamentum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40093

mati, & alios spernebant, vt Plato prudēter sane notauit in Diogene. Inuitauerat Plato quodam tempore quosdam philosophos, & inter illos Diogenē, & domum suam splendide adornauerat, & tapetibus strauerat, vt tales conuiuias decebat. Diogenes in ingressū cōpit sordidis pedibus tapetes calcare & à Platone rogat, cur sic fieret: respondit: Calco Platonis fastum. Cui Plato recte respondit: Calcas, sed alio fastu. In eo maiorem fastum notans calcante tapetes, quam ille haberet in eorum possessione. Nunquam acquisuerūt philosophi verum sui contemptū, in quo vera & Christiana humilitas consistit, nec eam quidem nomine tenus cognouerunt, hoc enim propria nobis virtus est à Christo docta. Et bene notat D. Augustinus, ab hac excellentem illum sermonem in monte in cepisse. *Beati pauperes spiritus, quoniam ipsorum est regnum cœlorum.* Per pauperes spiritu dicunt SS. Augustin. Hieronymus, Gregorius & alii intelligi humiles: Ab his seruator mundi sermonē aspicitur, his progreditur, & his absoluit hanc virtutē tota eius nos vita docet, hanc vult nos ab eo discere. Discite à me non mundum fabricare, non cuncta visibilia & inuisibilia creare, non in ipso mundo mirabilia facere & mortuos suscitare, sed quoniam mitis sum & humilis corde Potentior est enim & tutior solidissima humilitas, quam ventosissima celsitudo. Melior est humilis Deo seruiens, quam qui miracula facit. Hęc est plana & secura via: alia plena est salebris & periculis.

Necessitas huius virtutis tanta est, vt sine illa nobis cogitandum non sit, nos ne passum quidem vnum in via spirituali progredi posse. Dicit Sanctus Augustinus: *Nisi humilitas omnia, quae cunquo facimus, & praeceperit, & comiterur & sequuta fuerit, iam nobis de aliquo benefacto gaudentibus totum extorquet de manu superbia.* Necessē omnes virtutes nostras instructas & coniunctas esse cum humilitate, in principio, in medio & fine, si enim vel tantillam neglexerimus, & vanam

Rodriguez exercit. pars 2.

complacentiam finimus intrare, omnia secum auferet superbia: ventus: & parum proderit opus ex se bonum esse, sed maxime ibi nobis timendum superbiae & vanae gloriae vitium. *Vitia quippe cetera in peccatis, superbia vero etiam in recte factis timenda est, ne illa, quae laudabiliter facta sunt, ipsius laudis cupiditate amittantur.* Alia vitia (vt dicit S. Augustinus, sunt in peccatis, vt inuidia, ira, luxuria, & statim de nomine cognoscuntur, vt illa caueamus, sed superbia in bonis est, vt illa destruat: *superbia bonis operibus insidiatur, vt pereant.* Nauigabat homo prospere, dirigens cor in cœlum, Deo enim initio consecrauerat quod faciebat, & repente ventus vanitatis oritur, & illum in scopulos fert, volens hominibus placere, & ab illis aestimari & magni haberi, & vanam satisfactionem capere, quae omnia pessum ierunt. Ideoque recte Sanctus Gregorius & Bernardus: *Qui sine humilitate virtutes congregat, quasi in ventum puluere portat, qui illum dispergit, & in aerem diffundit.*

Omnia vastae superbia.

Greg sup. ps. 3. poem. Bern. de ordine vita & mor. instit. c. 7. & serm. de donis spiritus sancti qui est vltimus ex paruu c. 2.

CAPVT II.

Humilitatem ceterarum virtutum esse fundamentum.

Sanctus Cyprianus dicit: Humilitas est sanctitatis fundamentum. S. Hieronymus: Prima virtus Christianorum est humilitas. S. Bernardus: Humilitas est fundamentum custosque virtutum. Hi omnes dicunt humilitatem esse sanctitatis & omnium virtutum fundamentum. Et Sanctus Gregorius quodam loco vocat illam magistrā & matrem omnium virtutum, & alibi dicit esse virtutum radicem & originem. Metaphora hęc & cōparatio à radice sumpta valde propria est, & valde humilitatis proprietates & conditiones declarat. Quod ad primum ar-
Greg. l. 23. mor. c. 13. & l. 27. c. vlt.
 tinet, dicit S. Gregorius quod vt flos à radice sustentatur, quae sefecta siccatur, sic & omnis virtus, quaecumque illa sit, nisi in
Flas, à sua radice, & virtus ab humilitate se iuncta, exarescunt.
 k humi-

humilitatis radice perftet, siccatur & statim perit. Præterea vt radix in terra est, & pedibus teritur & calcatur, & in se nullâ habet pulchritudinem nec odorem; sed ab ea arbor vitam accipit. Sic & humilis sub terra est, calcatur & proteritur & parui fit, videtur nec speciem nec splendore habere, sed reiectus & contemptus, sed hoc illud ipsum est, quod illum conseruat & crescere facit. Ad hæc, vt necesse est, vt arbor crescat & duret & multum fructum adferat, radicem late & profunde se extendere, & quo profundius se in terrâ disperferit, tanto plures arbor fructus proferet & diutius durabit, secundum quod

4. Reg. 19. 30.

dicit Esaias propheta: *Mittet radicem deorsum, & faciet fructum sursum.* Sic fructum adferre in omni virtute, & in iis conseruari in eo situm est, vt quis altis in humilitate radices agat. Quo humilior fueris, tanto plus augeberis & cresces in virtute & perfectione. Denique vt superbia radix & principium omnis peccati est, teste Sapiente: *Initium omnis peccati est superbia;* sic Sancti dicunt humilitatem esse omnis virtutis radicem & fundamentum.

Quod radix arbori hoc humilitas perfectioni.
Ecc. 50. 15.

1. Cor. 3. II.

Sed dicet quis, quomodo dicis humilitatem esse omnium virtutum & ædificii spiritualis fundamentum cum sancti dicant fidem esse, secundum quod dicit S. Apost. Paulus: *Fundamentum enim aliud nemo potest ponere, præter id quod positum est, quod est Christus Iesus.* Huic bene respondet D. Thomas: Duo requiruntur, vt recte fundetur domus, prius est, vt aperiantur bene fundamenta, & egeratur omnis terra, quæ mobilis est, donec ad solidum & firmum perueniatur, vt ei inædificetur, & per ductis fundamentis ad iustam profunditatem, & egesta omni terra mobili, ponenda prima petra, quæ cum aliis ponendis est: præcipuum ædificii fundamentum. Eodem modo se habent (dicit S. Thomas) humilitas & fides in hoc spirituali ædificio & virtutum fabricæ humilitas est, quæ fodit & aperit fundamentum, & egerit quicquid mobile est, quod est humanarum virium debilitas. Nō est tuis viribus superponendum fundamē-

S. Thom. 2. 2. q. 161. art. 5. ad 2.
Spiritualis fabrica duplex fundamentum I. profunda fons, et humilitas. 2. et principale, est petra, Christi fides et ipse Christus.

tum totum id arena est, totum hoc egerendum est, & fodiendum, donec ad rupem viam & firmam petram perueniatur, quæ est Christus: *Petra autem erat Christus.* Hoc principale fundamentum est, sed quia & alterum necessarium est, quod humilitate fit, id est & humilitas fundamentum vocatur. Ideoque quicumque humilitate bene fundamentum aperit, & illa sui ipsius cognitione fodit, & egerit quicquid mobile suæ propriæ fiducia & æstimationis, donec ad verum fundamentum, quod Christus est, perueniat, hic bonum ædificium extruet & quauis pugnet ventri, & crescant maria, non deiiciet, quia fundatum est supra firmam petram. Sin sine humilitate ædificauerit, statim corruet ædificium, quia super arenam fundatum est.

Non sunt veræ, sed apparentes & falsæ virtutes, quæ in humilitate fundatæ non sunt. Hincq; S. Aug. in Romanis & veteribus philosophis veras virtutes non fuisse non solū, quia deerat ipsis charitas, quæ est forma, quæ vitæ & esse omnibus dat, & sine qua nulla vera & perfecta virtus est, sed etiã deerat humilitatis fundamentum. In sua fortitudine, in sua temperantia volebat laudari & sui memoriã relinquere, & inanes erant virtutes & sine substantia, & potius virtutum vmbra, & quandoquidem vmbra perfectæ & veræ sed solū apparentes virtutes erant, dicit illas à Deo bonis repositilib. Romanis cõpensatas & remuneratas fuisse, quæ et apparentia bona sunt. Si ergo veras in anima tua virtutes edificare vultis, cura prius solidum humilitatis fundamentum iaci. *Magnus esse vis, à minimo incipe, cogita magnam fabricam construere celsitudinis, sed fundamento prius cogita humilitatem.* Aug. Et quoniam quisq; vult & disponit perimponere molē ædificii, tanto altius fundamētum. Alterū enim sine profundo in vfu nō est, & secundū proportionē illā, quæ profunde humilitatis fundamenta iacis etiã educere poteris hanc perfectiōnis angelicæ turrē, quæ cœpisti. Inter alias D. Thomæ Aquinatis sententias graues, refertur & hæc: *Qui capitur honoris desiderio, qui nō vult parui pēdi, & doler se de-*

spici, quanquam mira faciat, tamen procul a perfectione abest; est enim virtus sine fundamentum.

CAPVT III.

In quo specialius exponitur, omnium virtutum humilitatem esse fundamentum, enumeratis precipuis.

VTelarius intelligatur, quã vera sit hæc Sanctorũ opinio, humilitatẽ omnium virtutum esse fundamentũ, & quã id in omnibus necessariũ sit, exponemus & id ostendemus enumeratis precipuis. Vt à Theologicis incipiamus: ad fidem necessaria est humilitas. Non de infantibus loquor, quibus fides sine actu proprio in baptismo infunditur, sed de adultis, qui iam habent usum rationis. Fides intellectũ humilem & resignatum exigit: In captiuitatẽ in obsequium Christi, dicit S. Apost. Paulus, & superbus intellectus impedimento est, quo minus fides recipiatur, ideoq; dicebat Christus Pharisæis: *Quomodo vos potestis credere qui gloriam ab inuicẽ accipitis, & gloriam, quã a solo Deo est, nõ queritis?* Et non solũ ad recipiendã, sed & conseruandã fidẽ necessaria est humilitas. Cõmunis est omnium Doctorũ & Sanctorũ doctrina, superbiam omnium hæresẽõn esse principium: nã aliquis tanti facit opinionẽ propriã, vt eã omnium SS. & Ecclesię iudicio anteponat, & ideo in hæreses labitur. Hinc dicit Apostolus: *Hoc autẽ scitote, quod in nouissimis diebus insubũt tẽpora periculosa, & erũt homines seipos amantes, rapidi, elati, superbi.* Elationi & superbiam attribũtur errores & hæreses, vt & recte S. Aug. psequitur. Humilitate spes fouetur, humilis. n. necessitatẽ suã sentit, & scit se ex se nihil posse ideoq; maiori cũ affectu ad Deũ cõfugit, & omnẽ spẽ in illo ponit. Charitas & Dei amor humilitate reuiuiscit & inceditur, humilis. n. nouit omnia, quã cũq; habet, à Dei manu prouenire, & q; ipse nõ mereatur, ideoq; multo Dei amore inflãmatur & inceditur. *Quid est homo, quia magnificas eũ? aut quid apponit erga eũ cor tuũ?* dicebat S. Iob. Ego

tibi tã malus, tu vero mihi tã bonus; ego conor te offendere quotidie, & tu quotidie mihi gratias impertiri. Hac vna & maxima causa ex multis qua Sãcti vrũtur, vt se incendãt Dei amore; quo. n. magis propria indignitatẽ & miseriam considerabãt, tanto se magis deuinctos inueniebant ad Deum amandum, qui tã humili respexit. *Magnificat anima mea Dominum:* dicebat Angelorum Regina: *quia respexit humilitatem ancille sue.*

Luc. 1. 46.

Ad amorem Proximũ.

Facile videre est, quã necessaria sit humilitas in charitate erga proximos, nihil enim æque solet extinguere & diminuere proximorum charitatẽ quã defectus eius iudicare, & pro imperfectis habere: humilis autem procul hinc abest, proprios nãque defectus animaduertit, & in aliis nihil nisi virtutes considerat, ideoq; omnes bonos autumat, & se solum malum & imperfectum, & indignũ vt inter proximos versetur: hincq; nascitur magna illa æstimatio & amor omnium. Præterea humilem non male habet, quod omnibus postponatur, & alii pluris fiant, & nulla ipsius sit mentio. Vt nec etiam, quod aliis iniũgantur maiora negocia, ipsi vero minuta & humilia, nulla inter humiles inuidia est, quã ex superbia nascitur: & propterea si humilitas sit, non erit inuidia nec dissidiũ, nec quid, quod proximi charitatem tepefaciat.

Ad Patientiam.

Mich. 7. 9.

Ex humilitate etiam nascitur patientia tam in hac vita necessaria, humilis enim culpam & peccatum suum agnoscit, ideoq; omnem pœnam se mereri, & nulli ei punitio aduenit, quã culpa sua minorẽ non fateatur, hincque silet, nec queritur, sed potius cum Propheta ait: *Iram Domini portabo quoniam peccaui ei.* Et sicut superbus in omni re queritur, & putat se iniuste plecti, quamuis verum non sit, & non habetur, vt meretur; sic humilis non ostendit, quamuis sine causa ei contingat, nec tale iudicat. In nullo sentit se læsum nec iniuria affectum, sed omnia iudicat sibi iure contigisse, & qualicunque ratione tractetur, credit sibi factum satis, & melius habitum, quam mere-

k 2 batur.